



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **J. K.**, zast. JUDr. Karlem Uhlířem, advokátem se sídlem Husova 722/13, Plzeň, proti žalovanému: **Krajský úřad Plzeňského kraje**, se sídlem Škroupova 1760/18, Plzeň, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 5. 2018, č. j. PK-DSH/5363/18, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 9. 2019, č. j. 57 A 93/2018 - 45,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 30. 9. 2019, č. j. 57 A 93/2018 - 45, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce, jakožto dosavadní vlastník silničního vozidla, požádal Magistrát města Plzně (dále jen „správní orgán I. stupně“) o zápis změny vlastníka silničního vozidla v registru silničních vozidel (dále také „registr“) s tím, že nový vlastník vozidla mu neposkytl potřebnou součinnost. Správní orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 28. 3. 2018, č. j. MMP/314962/17/12, žádosti nevyhověl. Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl žalobcovo odvolání a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. Správní orgány dospěly ke shodnému závěru, že žádosti nebylo možné vyhovět, neboť žalobce k ní v rozporu s § 8 odst. 4 písm. b) zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 56/2001 Sb.“), nedoložil protokol o evidenční kontrole silničního vozidla, který není starší 30 dnů, a zelenou kartu vydanou dle zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o pojištění odpovědnosti vozidla“).

[2] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), který jí v záhlaví uvedeným rozsudkem vyhověl a rozhodnutí

správních orgánů zrušil. Uvedl, že z § 8 odst. 1 písm. a) a § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 56/2001 Sb. vyplývá, že zákonodárce požaduje, aby údaj o vlastníkovi silničního vozidla v registru odpovídal skutečnému stavu. Zápis změny vlastníka je obvykle v zájmu vlastníka nového i dosavadního, zákon proto při podání společné žádosti logicky nepožaduje prokázání převodu vlastnického práva k vozidlu. Protože ze strany nového či dosavadního vlastníka nemusí dojít k potřebné součinnosti pro podání společné žádosti, lze podle § 8a odst. 1 zákona č. 56/2001 Sb. zápis změny provést také na žádost pouze jednoho z nich. V takovém případě správní orgán umožní novému či dosavadnímu vlastníku, který žádost nepodal, vyjádřit se a případně rozporovat, že došlo ke změně vlastnictví vozidla. Pokud správní orgán po případném vyjádření dospěje k závěru, že k převodu vlastnického práva došlo, je povinen neprodleně uvést údaj o vlastníku vozidla v registru do souladu se skutečností. Zápisu nemůže podle § 10 odst. 4 ve spojení s § 8a odst. 3 zákona č. 56/2001 Sb. zabránit ani nepředložení technického průkazu nebo osvědčení o registraci silničního vozidla. Ustanovení § 10 odst. 4 zákona č. 56/2001 Sb. sice mlčí o případném důsledku nepředložení ostatních dokladů uvedených v § 8 odst. 4 písm. a) téhož zákona, avšak analogicky ani jejich nepředložení nebrání provedení zápisu změny vlastníka, neboť nijak nesvědčí o tom, zda k převodu vlastnického práva došlo či nikoli.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobce

[3] Žalovaný (dále „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Žadatel o zápis změny vlastníka silničního vozidla v registru musí předložit protokol o evidenční kontrole silničního vozidla a zelenou kartu. Nelze přijmout analogickou aplikaci § 10 odst. 4 zákona č. 56/2001 Sb. na tyto dva doklady, neboť pokud je zákonodárce výslovně nevyjmul z předkládací povinnosti při podání žádosti, svědčí to o jeho zřejmém záměru, aby údaje v registru korespondovaly se skutečností, soulad zapisovaných údajů byl řádně osvědčen a bylo zaručeno, že v provozu na pozemních komunikacích se budou pohybovat pouze pojištěná vozidla. Citované ustanovení stanovuje výjimku z předkládací povinnosti pouze ve vztahu k těm dokladům, jejichž duplikáty si správní orgány mohou zhotovit samy. V důsledku výkladu krajského soudu by se z registru stala databáze bez relevantní výpovědní hodnoty. Správní orgány nemohou činit úkony v registru v rozporu se zákonem; nemají ani kompetenci přezkoumávat vlastnické vztahy.

[5] Výklad krajského soudu dále narušuje rovnost postavení žadatelů o zápis změny vlastníka. Zachází totiž odlišně se žadateli, kteří podají společnou žádost, neboť po těch je doložení protokolu a zelené karty i nadále bezvýhradně požadováno, a vznikají jim tak vyšší náklady. Zároveň by vedl k faktickému zrušení evidenční kontroly, která je samostatně nevynutitelná, a bylo by na libovůli dosavadního a nového vlastníka vozidla, zda ji podstoupí. Ve veřejném zájmu však je, aby bylo vozidlo při provádění zápisu změny vlastníka autentizováno, čehož lze docílit právě provedením evidenční kontroly. Otevřel by se také prostor pro nekalé jednání, jako je legalizace odcizených vozidel či převod

pokračování

vozidel na nekontaktní osoby, které by jako provozovatelé nesly odpovědnost za deliktní jednání s vozidlem.

[6] K provedení zápisu by zároveň stačilo pouhé předložení kupní smlouvy bez úředně ověřených podpisů a zajištění nečinnosti druhé smluvní strany, aniž by bylo ověřeno, že identifikátory vozidla jsou v souladu s údaji uvedenými v registru, či zda vozidlo skutečně existuje a zda jsou údaje v kupní smlouvě pravdivé. Nelze se spokojit s tím, že se nesoučinný (dosavadní či naopak nový) vlastník nevyjádří, neboť se o žádosti s ohledem na možnost doručení fikcí nemusel vůbec dozvědět. Žalobce předložil pouze kupní smlouvu bez úředně ověřených podpisů, nelze tudíž vyloučit, že vozidlo má stále v držení on nebo jej odstavil či rozebral na náhradní díly.

[7] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že považuje závěry krajského soudu za správné. Žalovaný argumentuje řádným stavem zapsaných údajů v registru silničních vozidel, avšak pomíjí, že k evidenci nesprávných údajů dochází právě v důsledku toho, že odmítá provést zápis vlastníka silničního vozidla v rozporu se zásadou materiální pravdy. V projednávaném případě bylo prokázáno, že k převodu vlastnického práva k vozidlu došlo, přičemž správní orgány mohou učinit závěr o vlastnictví vozidla i bez určovacího rozsudku soudu. Žalovaný dezinterpretuje judikaturu, neboť jím citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 6. 12. 2016, č. j. 7 As 254/2016 - 33, řešil jinou situaci.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost je důvodná.

[10] Krajský soud v napadeném rozsudku dospěl k závěru, že pokud je v návaznosti na žádost podle § 8a zákona č. 56/2001 Sb. prokázáno (resp. nebylo vyvráceno), že došlo k převodu vlastnického práva k silničnímu vozidlu, je správní orgán povinen provést zápis změny vlastníka silničního vozidla do registru bez ohledu na to, zda byl k žádosti předložen také protokol o evidenční kontrole silničního vozidla, který není starší než 30 dní, a zelená karta. S tímto závěrem NSS nesouhlasí.

[11] Krajský soud ve svém rozsudku vycházel z předpokladu, že účelem zákonné úpravy zápisu změny vlastníka silničního vozidla v registru je, aby údaj o vlastníkově silničního vozidla odpovídal skutečnému stavu. S ohledem na tento účel je nepodstatné, zda jsou k žádosti o zápis změny doloženy také protokol o evidenční kontrole vozidla a zelená karta, neboť z hlediska posouzení vlastnického práva k vozidlu nejsou relevantní. Krajský soud má nepochybně pravdu v tom, že jedním z účelů registru je evidence skutečných a aktuálních vlastníků silničních vozidel. Registr má však také další, stejně důležitý účel, jak NSS uvedl v rozsudku ze dne 19. 1. 2005, č. j. 4 As 26/2003 - 59, č. 543/2005 Sb. NSS:

„Zákon č. 56/2001 Sb. tedy vytváří veřejnoprávní systém evidence silničních motorových vozidel, jehož hlavním účelem je zajistit, aby na pozemních komunikacích byla provozována pouze vozidla splňující předepsané technické podmínky a s uzavřeným pojištěním odpovědnosti z jejich provozu.“ (podtržení doplněno NSS). Jedním z prostředků, jak zajistit naplnění tohoto účelu, je právě požadavek předložení protokolu o evidenční kontrole vozidla a zelené karty při žádosti o zápis změny vlastníka silničního vozidla v registru.

[12] Se stěžovatelem lze souhlasit, že zákonodárce v zákoně č. 56/2001 Sb. nikterak nevyjádřil záměr v určitých případech slevit z požadavku předložit tyto doklady k žádosti o zápis změny vlastníka vozidla. Zákon č. 56/2001 Sb. při podání společné žádosti podle § 8 zmíněné doklady výslovně požaduje a rovněž v § 8a odst. 2 výslovně stanovuje, že pro žádost podanou pouze jedním z vlastníků se uplatní obdobně § 8 odst. 4 písm. b), přičemž podle § 8 odst. 4 písm. b) bodu 2. je k žádosti o zápis změny vlastníka vozidla nutné předložit doklady podle § 8 odst. 4 písm. a), tedy mj. protokol o evidenční kontrole vozidla a zelenou kartu. Předložení protokolu o evidenční kontrole vozidla a zelené karty tedy uvedený zákon výslovně požaduje také u žádosti podle § 8a. Výjimku zavádí pouze pro technický průkaz a osvědčení o registraci silničního vozidla (§ 10 odst. 4 zákona č. 56/2001 Sb.), a to proto, jak správně uvádí stěžovatel, že si tyto doklady mohou správní orgány opatřit samy na základě svých databází. Protokol o evidenční kontrole vozidla a zelenou kartu si však správní orgány bez součinnosti vlastníka vozidla opatřit nemohou. Výslovné zakotvení výjimky pro technický průkaz a osvědčení o registraci silničního vozidla, ale nikoliv pro protokol o evidenční kontrole vozidla a zelenou kartu, svědčí o tom, že se ze strany zákonodárce nejedná o opomenutí, jež by způsobilo mezeru v zákoně.

[13] Účelem § 8a zákona č. 56/2001 Sb. tudíž není jen zapsání co nejaktuálnějšího údaje o vlastníku vozidla do registru za cenu rezignace na plnění ostatních, výše zmíněných funkcí registru. Toto ustanovení má pouze poskytnout dosavadnímu či novému vlastníku možnost podat žádost o zápis změny vlastníka silničního vozidla i bez součinnosti toho druhého, který se například odmítá dostavit na obecní úřad za účelem podání společné žádosti či vystavit k jejímu podání plnou moc. Vlastníky silničních vozidel však nezbavuje povinnosti předložit i v takovém případě protokol o evidenční kontrole vozidla a zelenou kartu. NSS si je vědom toho, že zejména dosavadní vlastník vozidla se může dostat do problematické až patové situace, neboť nemusí mít k dispozici některý z požadovaných dokladů a bez součinnosti nového vlastníka pro něj bude obtížné jej obstarat. Je nicméně především na něm, aby při převodu vlastnického práva k silničnímu vozidlu (a ideálně ještě před ním) jednal přiměřeně odpovědně a obezřetně tak, aby mohl splnit svou zákonnou povinnost požádat o zápis změny vlastníka se všemi náležitostmi, a vyhnul se tak případným negativním důsledkům spojeným s tím, že údaj v registru neodpovídá skutečnosti (rozsudek NSS ze dne 23. 7. 2019, č. j. 1 As 318/2018 - 41, č. 3917/2019 Sb. NSS). Trvání na požadavku předložení protokolu o evidenční kontrole vozidla a zelené karty k žádosti o zápis změny vlastníka vozidla pro žadatele o zápis změny vlastníka silničního vozidla nepředstavuje zásadní překážku či omezení, neboť tyto doklady lze bez jakýchkoli obtíží obstarat již před převodem vlastnického práva k vozidlu.

pokračování

[14] Správní orgány tedy postupovaly v souladu se zákonem, pokud nevyhověly žádosti o zápis změny vlastníka silničního vozidla z důvodu nepředložení všech dokladů požadovaných zákonem č. 56/2001 Sb.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] NSS proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud bude v souladu se závazným právním názorem NSS (§ 110 odst. 4 s. ř. s.) povinen o žalobě rozhodnout znovu.

[16] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. května 2020

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu